

Konkurrencen mellem de forskellige Latinskoler. Det staa saaledes for mig, at vi her staa over for en Sag af den allerstørste Vigtighed, og at Rigsdagen, hvis den gaar ind paa det, som her foreslaas, fastslaar en meget tvivlsom Praksis og forandrer hele vor Stilling til Latinskolevæsenet her i Landet. Hidtil har Forholdet jo været det, at Staten har haft 12 Statsskoler, at der har været to store Opdragelsesskoler: Sorø Akademi og Herlufsholm, som bestaa ved deres egne Midler, og at Staten endvidere har støttet nogle private og kommunale Skoler uden for Kjøbenhavn med i alt 33,000 Kr. I Kjøbenhavn have vi kun underholdt en Statslatinskole, nemlig Metropolitanskolen, og i øvrigt have vi overladt Latinskoleundervisningen til det private Initiativ. Det har, tidligere i alt Fald, været en ganske god Forretning, og det har indtil Dato været saaledes, at der ingenlunde har været Mangel paa Skoler, men at der tværtimod snarere har været for mange end for faa. I de senere Aar har der imidlertid været visse Vanskeligheder for de private Latinskoler. Den ene Vanskelighed er den, at der nu stilles meget store Fordringer med Hensyn til Bygninger og til Skolernes hele Udstyr. Det er herved blevet meget dyrt at holde Skole, og det kan kun lade sig gøre med et temmelig stort Discipelantal. Dertil kommer, at der er sket en stor Forandring med Hensyn til Lærernes Art. Tidligere var det saaledes, at Lærerne ved vore private Skoler for en Del vare Studenter og Kandidater, der, inden de kom i Embede, tilbragte en Del Aar med Undervisning. Nu derimod er det — som de Herrer ville vide — mere og mere blevet *candidati magistrarii*, der have gjort Undervisningen til deres Livsgjerning, der ere blevne Lærere ved disse Skoler, og for disse Læreres Vedkommende bliver Stillingen en noget anden. Der føles de hidtidige forholdsvis lave Lønninger selvfølgelig stærkere end over for den tidligere Art af Lærere. Der er Trang til større Lønninger og til stigende Lønninger. Som den ærede Ordfører bemærkede, er Stillingen som Lærer ved de private Latinskoler ingenlunde misundelsesværdig. Det opgives, at Gennemsnitslønnen er 1728 Kr. for 36 ugentlige Undervisningstimer. Sammenstilte vi det med Lønningerne ved Statens Latinskoler, er det saaledes, at Adjunkter nu have fra 1800 til 3000 Kr., Overlærere fra 3000 Kr. til 4200 Kr. Men skønt Stillingen ikke er synderlig god, er der dog stadig en meget stærk Tilstrømning af

Lærerkrafter til de lærde Skoler, en Tilstrømning, som i Virkeligheden har fremkaldt de store Vanskeligheder, der ere. Der er, saa vidt jeg har kunnet erfare, en større Tilstrømning, end Skolerne kunne benytte, og da Lærerne saaledes ikke kunne faa Ansættelse ved Skolerne, maa de ad anden Vej søge at skaffe sig Indtægter ved at oprette Kursus, der konkurrere med Skolerne, eller sligt. Under disse Forhold har det i de senere Aar knebet en Del for de private Latinskoler. I de sidste 10 Aar have ikke mindre end 5 af dem maattet lukke, og der er vistnok ikke Tvivl om, at der endnu er nogle af dem, der bestaa, der nødvendigvis maa lukke, hvis de andre skulle klare sig paa en rimelig Maade. Saa har man valgt den Vej at henvende sig til Staten, som jo alle gøre i vor Tid. Paa Finansloven for 1895—96 fik 7 af de københavnske Latinskoler Garanti for deres tredie Prioritet indtil et Beløb af 200,000 Kr. Jeg var selv Ordfører den Gang for at give denne Bevilling, og jeg udtalte, eftersom Stillingen var i Udvalget, at det ikke var med ringe Betænkkelighed, vi gik ind paa at gøre dette; men at vi dog efter samtlige Omstændigheder mente at kunne forsvare det, særlig af Hensyn til de dyre Bygninger, Skolerne have maattet skaffe. Paa Finansloven af 1898—99 fik endvidere 2 andre Skoler en lignende Garanti for deres tredie Prioritet, som i alt beløber sig til 74,000 Kr. Det var 2 Skoler, der allerede tidligere havde været i Virksomhed, og som man derfor mente, at man ikke godt kunne nægte det, uagtet man kun vilde støtte de da bestaaende Skoler. Men i Fjor fraveg man denne Praksis, idet man støttede en ny opstaaet Skole ved ligeledes at garantere den tredie Prioritet. Det var Dr. Starckes Skole. Paa den Maade støttede vi først 9 Skoler ved at garantere deres tredie Prioritet for at hjælpe dem i deres Konkurrence, og dernæst støttede vi i Fjor en ny Skole, for at den saa meget bedre kunde optage Konkurrencen med de andre. Vi kom derved i en noget underlig Stilling, men det viser, at det ikke er let for Lovgivningsmagten at blande sig i Konkurrencen mellem de forskellige Latinskoler. Og nu staa vi over for et nyt og meget betydningsfuldt Skridt for at modvirke de skadelige Følger af Konkurrencen, idet 8 Skoler i Frederiksberg og Kjøbenhavn have dannet en Ring og forlange, at Staten skal hjælpe dem til at gennemføre dette deres Projekt. De danne en fælles Institution, som overtager de 8 Skoler for en Købesum af